

Les Donats

Zo had Sylviane, de vorige eigenaresse van ons huis, haar *gîte* genoemd. “Les Donats” waren lekengemeenschappen in Baskenland, in de Middeleeuwen. Zij maakten zich vanuit hun geloof dienstbaar aan anderen, bijvoorbeeld pelgrims. Er zijn nog sporen van hen te vinden, bijvoorbeeld in het gehucht Harambeltz, vlakbij Saint-Jean-Pied-de-Port. Vroeger stond er onder meer een pelgrimshospitaal, genoemd naar Sint-Nicolaas van Bari, eerst schutspatroom van pelgrims en andere reizigers, later vooral geliefd als gulle gever.

Ik heb nooit een directe relatie gevonden tussen het Franse “Donats” en het Spaanse “donativo” (= vrijwillige bijdrage). Voor Sylviane sprak het echter voor zich, zij vroeg een *donativo* voor het door haar geboden onderdak. Helaas gingen te veel pelgrims ervan uit dat dat “gratis” betekende. Teleurgesteld besloot ze daarom een vaste overnachtingprijs te vragen.

Het is nooit meer goed gekomen tussen Sylviane en haar gasten. Toen wij het huis wilden kopen, ging het hardnekkige gerucht dat ze ’s avonds met een keukenmes langs de kamers ging om niet-betalers aan te sporen dat alsnog te doen. En toen ze ons haar prijs voor het huis noemde, leek het alsof ze de schade van jaren in één klap wilde verhalen.

Hoewel onze herberg van het begin af aan helemaal op vrijwillige basis heeft gedraaid, hebben wij niet het risico van *donativo*’s durven nemen. Wij hebben immers nooit subsidie gevraagd en de rekeningen moeten wel worden betaald. Daarom hanteren we vaste prijzen. Maar... die prijzen hebben we nog nooit verhoogd. We zijn nu als “privé”-herberg in het relatief dure Frankrijk zelfs goedkoper dan de publieke herberg van Roncesvalles, in Spanje, waar ook Nederlandse vrijwilligers werken.

Vorig jaar, de grootste investeringen waren gedaan, hebben we er lang over getwijfeld of we niet toch op *donativo*’s zouden overstappen. Eigenlijk past dat volgens ons het beste bij “de geest van de weg”. Maar we aarzelden. Ik herinnerde me van mijn eigen *camino*, in 1999, hoe de befaamde Don José Maria van de *albergue* in San Juan de Ortega dit bordje had opgehangen: “Beste pelgrims, jullie gemiddelde *donativo* bedraagt 1 Euro. Dat is de prijs van één biertje in de bar hiernaast. Daarvan kunnen we de herberg niet onderhouden”. Verder hadden we genoeg verhalen gehoord van christelijke *gîtes* in Frankrijk, om te weten dat er intussen niet veel was veranderd. Maar de doorslag gaf een Nederlander, die als *hospitalero* had gewerkt in een Spaanse herberg. Hij vertelde dat veel pelgrims niets gaven, dat sommigen zelfs uit de *donativo*-bus namen, en vroeg ons: “Denken jullie, dat jullie goed kunnen omgaan met de kans dat jullie experiment uitdraait op een teleurstelling?”. Oef, die was raak. We zien ons nog niet met een mes door de herberg sluipen, maar kunnen we daar dan nog wel onbevangen rondlopen? En... zijn we nog wel zo onbevangen, als we dat experiment niet aandurven? Of gaat het toch knagen, dat de *camino* misschien iets meer lijkt op het gewone leven, dan we zelf graag geloven?